YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (toinen jaosto)

15 päivänä heinäkuuta 2004 *

Asiassa C-272/01,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään M. T. Figueira ja G. Valero Jordana, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana,

vastaan

Portugalin tasavalta, asiamiehinään L. Fernandes, M. Telles Romão ja M. João Lois,

vastaajana,

jossa yhteisöjen tuomioistuinta vaaditaan toteamaan, että Portugalin tasavalta ei ole noudattanut uimaveden laadusta 8 päivänä joulukuuta 1975 annetun neuvoston direktiivin 76/160/ETY (EYVL 1976, L 31, s. 1) 4 artiklan 1 kohdan, tarkasteltuna yhdessä tämän direktiivin 1 artiklan 2 kohdan ja 3 artiklan sekä sen liitteen kanssa, eikä kyseisen direktiivin 6 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisia velvoitteitaan, koska

* Oikeudenkäyntikieli: portugali.

— se ei ole toteuttanut kaikkia tarvittavia toimenpiteitä, jotta uimaveden laatu noudattaisi kyseisen direktiivin 3 artiklan mukaisesti vahvistettuja arvoja

— se ei ole noudattanut tämän saman direktiivin liitteessä säädettyä näytteenoton vähimmäistiheyttä

— se ei ole yksilöinyt kaikkia Portugalin sisävesien uintialueita

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja C. W. A. Timmermans sekä tuomarit C. Gulmann, J.-P. Puissochet, J. N. Cunha Rodrigues ja N. Colneric (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: P. Léger,
kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon esittelevän tuomarin kertomuksen,

kuultuaan julkisasiamiehen 23.10.2003 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Euroopan yhteisöjen komissio on nostanut EY 226 artiklan nojalla kanteen, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 10.7.2001 ja jossa yhteisöjen tuomioistuinta vaaditaan toteamaan, että Portugalin tasavalta ei ole noudattanut uimaveden laadusta 8 päivänä joulukuuta 1975 annetun neuvoston direktiivin 76/160/ETY (EYVL 1976, L 31, s. 1; jäljempänä direktiivi) 4 artiklan 1 kohdan, tarkasteltuna yhdessä tämän direktiivin 1 artiklan 2 kohdan ja 3 artiklan sekä sen liitteen kanssa, eikä kyseisen direktiivin 6 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisia velvoitteitaan, koska

— se ei ole toteuttanut kaikkia tarvittavia toimenpiteitä, jotta uimaveden laatu noudattaisi kyseisen direktiivin 3 artiklan mukaisesti vahvistettuja arvoja

— se ei ole noudattanut direktiivin liitteessä säädettyä näytteenoton vähimmäistiheyttä

— se ei ole yksilöinyt kaikkia Portugalin sisävesien uintialueita

ja velvoittamaan Portugalin tasavalta korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

2 Portugalin tasavalta vaatii, että yhteisöjen tuomioistuin

— hylkää kanteen

— velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Yhteisön lainsäädäntö

3 Direktiivillä pyritään sen johdanto-osan ensimmäisen perustelukappaleen mukaan ympäristön ja kansanterveyden suojelemiseen vähentämällä uimaveden saastumista ja suojelemalla tällaista vettä siltä, että sen laatu huononisi edelleen. Direktiivin liitteessä on tässä tarkoituksessa tiettyjä uimaveteen sovellettavia fysikaalis-kemiallisia ja mikrobiologisia parametreja sekä ohjearvoja ja sitovia arvoja, joiden mukaan jäsenvaltiot vahvistavat raja-arvot uimavedelleen.

4 Direktiivin 1 artiklan 1 kohdan mukaan tämä direktiivi "koskee uimaveden laatua, lukuun ottamatta hoitotarkoituksiin tarkoitettua vettä ja uima-altaissa käytettävää vettä".

5 Direktiivin 1 artiklan 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

a) 'uimavedellä' kaikkia virtaavia tai seisovia makeita vesiä tai niiden osia ja merivettä,

— joissa uimisen kunkin jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset nimenomaisesti sallivat

tai

— joissa uiminen ei ole kiellettyä ja huomattava määrä uimareita ui siellä säännöllisesti,

b) 'uintialueella' paikkaa, jossa on uimavettä,

c) 'uintikaudella' ajanjaksoa, jonka aikana voidaan ennakoida suurta määrää uimareita, ottaen huomioon paikalliset käytännöt ja mukaan lukien mahdolliset uimista koskevat paikalliset säännöt sekä sääolot."

6 Direktiivin 3 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on vahvistettava uimaveteen sovellettavat arvot kaikilla tai kullakin yksittäisellä uima-alueella tämän direktiivin liitteessä ilmoitettujen muuttujien osalta. Tämän artiklan 2 kohdassa säädetään, että 1 kohdan mukaisesti vahvistettujen arvojen on oltava vähintään yhtä tiukkoja kuin liitteessä olevassa I sarakkeessa annettujen arvojen.

7 Direktiivin 4 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden oli toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että uimaveden laatu noudattaa 3 artiklan mukaisesti vahvistettuja raja-arvoja kymmenen vuoden kuluessa tämän direktiivin tiedoksiantamisesta.

8 Koska Portugalin tasavalta ennakoi, että direktiivin soveltaminen aiheuttaisi tiettyjä vaikeuksia, se pyysi Euroopan yhteisöihin liittyessään poikkeusta direktiivin täytäntöönpanoon ja soveltamiseen. Sille myönnettiin tämä poikkeus 1.1.1993 saakka Espanjan kuningaskunnan ja Portugalin tasavallan liittymisehdoista ja perustamissopimusten mukautuksista tehdyn asiakirjan (EYVL 1985, L 302, s. 23) 395 artiklan ja sen liitteessä XXXVI olevan III osan 3 kohdan perusteella.

9 Direktiivin 5 artiklan 1 kohdassa säädetään saman direktiivin 4 artiklan soveltamiseksi, että jos uimavedestä samasta näytteenottopisteestä ja tämän direktiivin liitteessä määriteltyinä aikoina otetut näytteet osoittavat, että tässä kohdassa vahvistetussa tietyssä prosenttiosuudessa näistä näytteistä vesi täyttää kyseiset veden laadun parametrien arvot, sen katsotaan täyttävän asiaankuuluvat muuttujat.

10 Direktiivin 6 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset suorittavat näytteenoton, jonka vähimmäistiheys on säädetty tämän direktiivin liitteessä. Tämän saman artiklan 2 kohdan ensimmäisen ja kolmannen virkkeen mukaan näytteet otetaan paikoista, joissa on päivittäin keskimäärin eniten uimareita, ja näytteenotto on aloitettava kaksi viikkoa ennen uintikauden alkua.

11 Direktiivin 8 artiklan ensimmäisessä kohdassa säädetään poikkeuksia yhtäältä tiettyjen tämän direktiivin liitteessä vahvistettujen parametrien osalta muun muassa poikkeuksellisten sääolojen tai maantieteellisten olojen vuoksi ja toisaalta, kun uimavesi rikastuu luonnostaan eräillä aineilla, mistä seuraa poikkeama mainitussa liitteessä vahvistetuista arvoista. Kun jäsenvaltio turvautuu poikkeukseen, sen on direktiivin 8 artiklan neljännen kohdan mukaisesti ilmoitettava viipymättä siitä komissiolle ja ilmoitettava perustelunsa ja poikkeaman arvioitu kesto.

12 Direktiivin 13 artiklassa säädetään, että jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle yhteenvetokertomus uimavedestä ja sen tärkeimmistä ominaispiirteistä säännöllisesti ja ensimmäisen kerran neljän vuoden kuluttua tämän direktiivin tiedoksiantamisesta (jäljempänä vuosikertomus). Tämä kertomus on esitettävä vuosittain 1.1.1993 lähtien, jolloin tämän 13 artiklan muutos, josta säädetään eräiden ympäristöä koskevien direktiivien täytäntöönpanoon liittyvien kertomusten standardoinnista ja järkeistämisestä 23 päivänä joulukuuta 1991 annetussa neuvoston direktiivissä 91/692/ETY (EYVL L 377, s. 48), tuli voimaan.

Kansallinen lainsäädäntö

13 Direktiivi saatettiin osaksi Portugalin oikeusjärjestystä 7.3.1990 annetulla asetuksella nro 74/90 (Diário da República I, A sarja, nro 55, 7.3.1990). Tämä asetus kumottiin ja korvattiin 1.8.1998 annetulla asetuksella nro 236/98 (*Diário da República* I, A sarja, nro 176, 1.8.1998), jossa säädetään muun muassa arvoista, joita sovelletaan uimaveteen direktiivin liitteessä mainittujen parametrien osalta.

14 Asetuksen nro 236/98 3 §:n 24 momentin mukaan Portugalin mantereella uimakausi on vuosittain 1.6.–30.9. ja Azorien autonomisella alueella puolestaan 15.6.–15.9.

15 Direktiivin 1 artiklan 2 kohdan a alakohdan toisessa luetelmakohdassa mainittu käsite "huomattava määrä uimareita" määritellään asetuksen nro 236/98 3 §:n 12 momentin mukaan siten, että se vastaa "noin sataa uimaria päivässä uintikauden aikana".

Oikeudenkäyntiä edeltänyt menettely

16 Koska komissio katsoi yhtäältä, että tietyt Portugalin uintialueet eivät noudattaneet direktiivin sitovia arvoja ja että niiltä ei otettu riittävästi näytteitä, ja toisaalta, että Portugalin tasavalta ei ollut yksilöinyt kaikkia sisävesien uintialueita, se aloitti jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan menettelyn.

17 Kehotettuaan Portugalin tasavaltaa esittämään huomautuksensa komissio toimitti 11.12.1998 perustellun lausunnon, jossa se kehotti tätä jäsenvaltiota toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet kyseisen lausunnon noudattamiseksi kahden kuukauden kuluessa sen tiedoksiantamisesta. Koska komissio ei ollut tyytyväinen Portugalin viranomaisilta saamiinsa vastauksiin, se nosti tämän kanteen.

Kanne

18 Komissio esittää kolme väitettä Portugalin tasavaltaa vastaan. Se katsoo, että Portugalin tasavalta ei ole noudattanut direktiivin mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole

— noudattanut direktiivissä vahvistettuja laatunormeja

— yksilöinyt kaikkia uintialueita eikä

— noudattanut näytteenoton vähimmäistiheyttä.

Direktiivissä vahvistettujen sitovien raja-arvojen noudattamatta jättämistä koskeva ensimmäinen väite

Asianosaisten lausumat

19 Komissio moittii Portugalin tasavaltaa siitä, että Portugalissa on huomattava määrä uintialueita, joiden uimavesi ei noudata direktiivissä säädettyjä sitovia arvoja. Tämä rikkoo komission mukaan direktiivin 4 artiklan 1 kohtaa ja sen 3 artiklaa.

20 Komissio väittää, että uintikautta 1998 koskevan komission kertomuksen 2 kohdassa olevasta taulukosta ilmenee, että tämän uintikauden aikana noudattamattajättämisprosentti oli 10,5 % rannikkovesien ja 79,1 % sisävesien osalta.

21 Komission mukaan noudattamisprosentti laski hieman uintikaudella 1998 uintikauteen 1997 verrattuna, jolloin noudattamattajättämisprosentit olivat 9,8 % rannikkoja 66,7 % sisävesien osalta.

22 Komissio toteaa, että Portugalin viranomaisten laatimasta uimaveden laatua uintikautena 1999 koskevasta kertomuksesta ilmenee, että parannuksesta huolimatta tilanne ei ollut vielä tyydyttävä, koska 6,1 % merivesistä ja 21,6 % makeista vesistä ei ollut pakollisten arvojen mukaisia.

23 Komissio korostaa lisäksi, että sen ensimmäinen väite ei perustu lukuihin, jotka sille on toimitettu uintikauden 2000 osalta.

24 Portugalin hallitus väittää, että tilanne Portugalissa parantui huomattavasti ja jatkuvasti vuoteen 1999 saakka. Tämä parannus koskee sen mukaan sekä riittävää näytteenottoa että raja-arvoja.

25 Portugalin hallituksen mukaan Portugalin viranomaiset kannustivat erilaisiin korjaustoimenpiteisiin ja ehkäiseviin toimenpiteisiin, jotka toimitettiin komissiolle perustellun lausunnon jälkeen, vastatakseen vaikeuksiin, joita ongelmavyöhykkeillä oli ollut ja jotka tästä huomattavasta parannuksesta huolimatta olivat edelleen olemassa. Portugalin hallitus mainitsee toteutettujen toimenpiteiden osalta esimerkkinä 30.4.1999 päivätyssä kirjeessään mainitun uintialueiden puhtaudenvalvontaohjelman, direktiivin soveltamista koskevan kunkin vuosikertomuksen liitteinä olevia erilaisia parannusohjelmia, joihin kuuluvat käynnissä olevat tai suunnitellut puhdistamistyöt, sellaisten alueiden osalta, jotka eivät noudata sitovia arvoja kunkin uintikauden aikana, sekä toimintaohjelman, jolla pyritään suojelemaan ja parantamaan uimaveden laatua.

26 Portugalin hallitus toteaa, että rannikkovesien uintialueiden noudattamisprosentit ovat lähellä eurooppalaista keskiarvoa, joka on 90%. Vuonna 1993 noudattamisprosentti oli sen mukaan lähes 94%.

27 Portugalin hallitus toteaa sisävesien uintialueiden osalta olevansa eri mieltä uintikautta 1998 koskevassa komission kertomuksessa olevista luvuista. Kyseisenä vuonna noudattamattajättämisprosentti oli Portugalin hallituksen mukaan 54 % eikä 79 %.

28 Portugalin hallitus katsoo, että sisävesien uintialueiden osalta on olemassa ongelmia, joiden ratkaiseminen on monimutkaisempaa.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

29 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan arvioitaessa sitä, onko jäsenvaltio jättänyt noudattamatta jäsenyysvelvoitteitaan, on otettava huomioon jäsenvaltion tilanne sellaisena kuin se oli perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättyessä (ks. mm. asia C-147/00, komissio v. Ranska, tuomio 15.3.2001, Kok. 2001, s. I-2387, 26 kohta).

30 Tässä asiassa Portugalin tasavallalle asetettiin perustellussa lausunnossa kahden kuukauden määräaika sen tiedoksiantamisesta sen noudattamiseksi. Koska tämä perusteltu lausunto annettiin tiedoksi 11.12.1998, määräaika päättyi 11.2.1999. Mahdollista jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä on näin ollen arvioitava tänä jälkimmäisenä päivänä.

31 Vaikka täsmälliset parametrit, joiden mukaiset kyseessä olevat uimavedet 11.2.1999 olivat, eivät ole tiedossa, ei ole epäilystä siitä, että perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättyessä näiden vesien laatu ei ollut direktiivin liitteessä mainittujen sitovien arvojen mukainen. Kun otetaan huomioon kertomukset, jotka koskevat Portugalin uimaveden laatua edeltäneen ja seuranneen uintikauden aikana, on pääteltävä, että kyseisiä arvoja ei noudatettu.

32 Portugalin viranomaisten itse laatimasta uimaveden laatua uintikautena 1998 koskevasta kertomuksesta ilmenee, että uintikaudella 1998 uimavesi ei noudattanut täysin direktiivin liitteessä vahvistettuja sitovia arvoja.

33 On kiistatonta, että tietystä parannuksesta huolimatta, jonka myös komissio myönsi, Portugalin uimavesi ei myöskään uintikauden 1999 aikana noudattanut direktiivin liitteessä olevia sitovia arvoja.

34 Portugalin hallituksen mainitsemien toimenpiteiden ja vaikeuksien osalta on muistutettava, että jäsenvaltioille asetetaan direktiivin 4 artiklan 1 kohdassa velvoite saavuttaa tietty tulos, jotta uimavesi noudattaa direktiivin sitovia arvoja. Direktiivissä ei sallita jäsenvaltioiden vetoavan siinä säädettyjen poikkeusten lisäksi tiettyihin olosuhteisiin tämän velvoitteen noudattamatta jättämisen perustelemiseksi (ks. mm. asia C-92/96, komissio v. Espanja, tuomio 12.2.1998, Kok. 1998, s. I-505, 28 kohta ja asia C-307/98, komissio v. Belgia, tuomio 25.5.2000, Kok. 2000, s. I-3933, 49 kohta).

35 Portugalin hallitus ei vetoa mihinkään direktiivissä säädettyyn poikkeukseen.

36 Komission ensimmäinen väite on näin ollen perusteltu.

Sisävesien uintialueiden riittämätöntä yksilöintiä koskeva toinen väite

Asianosaisten lausumat

37 Komissio moittii Portugalin viranomaisia siitä, että nämä eivät ole yksilöineet kaikkia sisävesien uintialueita direktiivin 1 artiklan 2 kohdan mukaisesti. Se huomauttaa yksilöityjen sisävesien uintialueiden lukumäärän, joka oli 26 vuonna 1998, ja Portugalin tasavallan sen yksiköille yhteisön rahoituksen saamiseksi toimittamassa toimintaohjelmassa olevien jokivarsien uimarantojen lukumäärän, joka oli 91, välisestä erosta.

38 Portugalin hallitus väittää, että jokivarsien uimarantojen hyödyntämisohjelmassa haluttiin liittää sisävesialueisiin uusia alueita virkistys- ja vapaa-ajantoimintaan, ja se koski tältä osin ehdottomasti uimiseen soveltuvia alueita. Kyseisessä ohjelmassa pyrittiin Portugalin hallituksen mukaan kuitenkin samanaikaisesti korottamaan jokivarsialueiden arvoa ympäristönäkökohdista ja maisemallisista näkökohdista käsin. Monet näistä alueista eivät Portugalin hallituksen mukaan sovellu uimiseen luonnonolosuhteiden vuoksi.

39 Portugalin hallitus toteaa, että niillä makean veden alueilla, joita kyseinen ohjelma koskee ja joissa uiminen ei ole kiellettyä, ei ui huomattavaa määrää uimareita.

40 Portugalin hallitus korostaa, että asetuksella nro 236/98 vahvistettua päivittäistä uimarien määrää ei ole pidettävä ehdottomana soveltamisperusteena. Kyseessä on

pikemminkin ohjeellinen määrä, joka Portugalin viranomaisten on otettava huomioon vaativamman puhtaudenvalvonnan toteuttamiseksi tässä asetuksessa määritellyissä tilanteissa ja direktiivin säännösten mukaisesti.

41 Portugalin hallitus täsmentää yhteenvetona, että direktiivin täytäntöönpanoa koskevan kansallisen lainsäädännön soveltaminen johtaa seuraaviin tuloksiin:

— Kun vedet luokitellaan uimavesiksi, Portugalin viranomaiset antavat nimenomaisesti luvan uimiseen, kun uimaveden laatu ei aiheuta vaaraa kansanterveydelle. Kyseessä olevat alueet sisällytetään tämän jälkeen uimaveden laatua koskevaan vuosikertomukseen, joka toimitetaan komissiolle.

— Kun vesiä ei luokitella uimavesiksi, mutta huomattava määrä uimareita kuitenkin ui niissä säännöllisesti, niiden laatua tarkkaillaan ottamalla huomioon direktiivissä määritellyt parametrit ja näytteenottotiheys. Nämä vedet luokitellaan uimavesiksi, kun ainakin yhdestä analyyttisestä tutkimuksesta edeltäneen uintikauden aikana saadut tulokset osoittavat, että näitä parametreja noudatetaan. Jos todetut arvot eivät ole direktiivin parametrien mukaiset, uiminen kielletään nimenomaisesti. Nämä vedet mainitaan uimaveden laatua koskevassa vuosikertomuksessa ainoastaan siinä tapauksessa, että ne luokitellaan uimavesiksi.

42 Komissio tukeutuu jokivarsien uimarantojen hyödyntämisohjelman kohteena olevien alueiden analyysiin ja toteaa, että sisävesien uintialueilla käy yleisesti

Portugalin viranomaisten vahvistamaa raja-arvoa pienempi määrä uimareita päivässä. Näitä alueita ei näin ollen edelleenkään lasketa sisävesien uintialueisiin.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

43 Jäsenvaltioiden direktiivin 3 ja 4 artiklan mukaiset velvoitteet koskevat kaikkia uintialueita.

44 Direktiivin 1 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaan uintialue on paikka, jossa on uimavettä. Saman artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaan luokittelu uimavedeksi edellyttää joko sitä, että kunkin jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset sallivat nimenomaisesti uimisen siinä mainituissa vesissä, tai sitä, että uiminen ei ole niissä kiellettyä ja huomattava määrä uimareita ui niissä säännöllisesti.

45 Asianosaiset ovat lähinnä erimielisiä niiden jokivarsien uimarantojen luokittelusta, joiden lukumäärä on suurempi kuin uimavesiksi mainittujen alueiden lukumäärä.

46 Komissio kyseenalaistaa väitteillään epäsuorasti asetuksen nro 236/98 yhdenmukaisuuden direktiivin kanssa sikäli kuin siinä tulkitaan uimareiden huomattavaa määrää koskeva käsite siten, että se vastaa noin sataa uimaria päivässä uintikauden aikana.

47 Komissio ei kuitenkaan moittinut Portugalin tasavaltaa oikeudenkäyntiä edeltäneen menettelyn aikana siitä, ettei tämä ole saattanut direktiivin 1 artiklan 2 kohdan b alakohtaa asianmukaisesti osaksi kansallista oikeusjärjestystä sikäli kuin tässä säännöksessä viitataan uimareiden huomattavaan määrään. Komission perustellun lausunnon ja kanteen on perustuttava samoihin syihin ja perusteisiin (ks. asia C-237/90, komissio v. Saksa, tuomio 24.11.1992, Kok. 1992, s. I-5973, 20 kohta).

48 Komissio ei näin ollen voi väittää tässä menettelyssä, että jokivarsien uimarantoja, joilla uiminen ei ole nimenomaisesti sallittu eikä kielletty ja joilla käy asetuksessa nro 236/98 vahvistettua raja-arvoa pienempi määrä uimareita, ei ole yksilöity direktiivissä tarkoitetuiksi uintialueiksi.

49 Portugalin hallituksen kirjelmistä tosin ilmenee, että jokivarsien uimarannat luokitellaan uimavesiksi vasta, kun niiden parametrien noudattaminen osoitetaan ainakin yhdestä analyyttisestä tutkimuksesta edeltäneen uintikauden aikana saaduilla tuloksilla, mikä on edellytys, josta direktiivissä ei säädetä.

50 Komissio ei ole kuitenkaan väittänyt, että tämä käytäntö vaikuttaisi jokivarsien uimarantojen vesiin, joissa ui huomattava määrä uimareita Portugalin lainsäädännössä täsmennetyllä tavalla.

51 Komission toinen väite on näin ollen hylättävä.

Direktiivissä säädetyn näytteenoton vähimmäistiheyden noudattamatta jättämistä koskeva kolmas väite

Asianosaisten lausumat

52 Komissio moittii direktiivin 6 artiklan 1 ja 2 kohtaan nojautuen Portugalin tasavaltaa siitä, että vaikka näytteenottoprosentti on 100% sekä merivesien uintialueilla että makeiden vesien uintialueilla, se koskee yksinomaan yksilöityjä uintialueita. Portugalin tasavalta ei komission mukaan ole noudattanut tämän 6 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole noudattanut näytteenoton vähimmäistiheyttä siksi, että se ei ole yksilöinyt riittävästi sisävesien uintialueita.

53 Portugalin hallitus moittii komissiota siitä, että tämä ei väittänyt missään vaiheessa oikeudenkäyntiä edeltäneen menettelyn aikana, että näytteenoton vähimmäistiheyttä ei ole noudatettu edellä mainitun väitteen perusteella eli yksilöimättömien uintivesien osalta. Perustellussa lausunnossa ja kannekirjelmässä esitettyjen perusteiden on Portugalin hallituksen mukaan oltava identtiset niiden tutkimatta jättämisen uhalla. Portugalin hallitus moittii komissiota siitä, että tämä on muuttanut käsiteltävänä olevassa asiassa kanteen kohdetta esittämällä kannekirjelmässä väitteitä, joita ei esitetty oikeudenkäyntiä edeltäneessä menettelyssä. Komissio on Portugalin hallituksen mukaan loukannut vakavasti sen puolustautumisoikeuksia, jotka ovat yhteisön oikeusjärjestyksen perustavanlaatuinen periaate.

54 Komissio muistuttaa perustellun lausuntonsa 11 kohdan d alakohdasta, jossa todetaan seuraavaa: "Tästä seuraa, että direktiivin säännöksiä on sovellettava jokivarsien uimarantoihin, koska se, että uimista ei suositella, ei merkitse, että uiminen olisi kielletty, minkä vuoksi nämä rannat on direktiivin 1 artiklan 2 kohdan

a ja b alakohdan mukaan luokiteltava uintialueiksi. Tästä seuraa myös, että kyseessä olevat vedet eivät ole direktiivissä vahvistettujen parametrien mukaisia."

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

55 Koska kolmas väite koskee näytteenoton vähimmäistiheyden noudattamatta jättämistä siksi, että sisävesien uintialueita ei ole yksilöity riittävästi, ja koska tässä tuomiossa on hylätty toinen väite, joka koskee tätä moitetta uintialueiden riittämättömästä yksilöinnistä, on riittävää todeta, että kolmatta väitettä ei joka tapauksessa voida myöskään hyväksyä.

56 Kaiken edellä esitetyn perusteella on todettava, että Portugalin tasavalta ei ole noudattanut direktiivin 4 artiklan 1 kohdan, tarkasteltuna yhdessä sen 3 artiklan ja liitteen kanssa, mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole toteuttanut kaikkia tarvittavia toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että uimaveden laatu noudattaa tämän direktiivin 3 artiklan perusteella vahvistettuja sitovia raja-arvoja.

57 Kanne on hylättävä muilta osin.

Oikeudenkäyntikulut

58 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 3 kohdan mukaan yhteisöjen tuomioistuin voi määrätä oikeudenkäyntikulut jaettaviksi asianosaisten kesken tai määrätä, että kukin vastaa omista kuluistaan, jos asiassa osa vaatimuksista ratkaistaan toisen asianosaisen ja osa toisen asianosaisen hyväksi. Koska osa vaatimuksista on ratkaistu komission ja osa Portugalin tasavallan hyväksi, kumpikin on velvoitettava vastaamaan omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) **Portugalin tasavalta ei ole noudattanut uimaveden laadusta 8 päivänä joulukuuta 1975 annetun neuvoston direktiivin 76/160/ETY 4 artiklan 1 kohdan, tarkasteltuna yhdessä sen 3 artiklan ja liitteen kanssa, mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole toteuttanut kaikkia tarvittavia toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että uimaveden laatu noudattaa tämän direktiivin 3 artiklan perusteella vahvistettuja sitovia raja-arvoja.**

2) Kanne hylätään muilta osin.

3) Kumpikin asianosainen vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Timmermans Gulmann Puissochet

Cunha Rodrigues Colneric

Julistettiin Luxemburgissa 15 päivänä heinäkuuta 2004.

R. Grass

kirjaaja

C. W. A. Timmermans

toisen jaoston puheenjohtaja